

19.04.2018

Засідання Президії НАН України 18 квітня 2018 року

На черговому засіданні Президії НАН України 18 квітня 2018 р. віце-президент НАН України, голова Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України академік С. Пирожков представив Національну доповідь «Україна: шлях до консолідації», у підготовці якої взяли участь Інститут політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса, Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України, Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України, Інститут соціології НАН України, а також фахівці Інституту філософії імені Г. С. Сковороди, Інституту історії України, Інституту всесвітньої історії, Інституту української мови НАН України. Доповідь є інтегрованим результатом наукових досліджень, виконаних у межах дослідних проектів установ Академії у галузі соціогуманітарних наук у 2017 р. ([Національна академія наук України](#)).

У цій доповіді на основі сучасних теоретичних концепцій та аналізу політичних практик комплексно проаналізовано проблемні питання консолідації українського суспільства у ситуації внутрішньої соціально-економічної кризи та зовнішньополітичних викликів і загроз, оцінено стан національної згуртованості, розкрито причини та фактори конфронтаційних явищ у суспільних відносинах, обґрунтовано модель національної єдності та стратегію її досягнення.

Стрижнева ідея колективної праці науковців НАН України полягає у тому, що успішний рух до моделі національної єдності можливий лише завдяки налаштуванню на діалог. На цій основі розвивається атмосфера довіри, яка перетворюється на консенсус і партнерство, що передбачають вирішення суперечностей на платформі зближення цінностей і органічного суспільного єднання.

Основними структурними елементами моделі суспільної консолідації є ті, в яких найповніше зосереджені спільні цінності та інтереси населення країни. Це насамперед соціально-економічна сфера, де консолідація відбувається на ґрунті прагнення вищої якості матеріального життя. Не меншу роль у функціонуванні моделі має відігравати узгодження соціальних протиріч через партнерський спосіб їх розв'язання, а також спільність уявлень про геополітичне майбутнє. Країна має бути об'єднана спільним суспільно-політичним устроєм на основі демократизму у всіх його проявах.

Спільними демократичними принципами мають стати підпорядкування системи влади національним інтересам, взаємодія держави і громадянського суспільства, налагодження дієвої комунікації між владою і громадянами, забезпечення народовладдя, здійснення політики підвищення добробуту населення, децентралізація і розвиток місцевого самоврядування, забезпечення прав людини і громадянина, розвиток демократичної правової свідомості і правової культури громадян.

Стратегія досягнення суспільної консолідації має полягати у концентрації зусиль на тих рішеннях і діях, якими може бути забезпечено утвердження спільної ціннісної системи, соціальної і правової справедливості, доступу громадян до управління суспільними справами, піднесення політичної

культури, розвиток високотехнологічної, соціально та екологічно спрямованої економіки. Реалізація стратегії суспільної консолідації потребує узгодженої взаємодії органів державної влади, громадських організацій, наукової та освітньої сфер.

Повнотекстовий електронний варіант Національної доповіді «Україна: шлях до консолідації суспільства» згодом буде оприлюднено на веб-сайтах НАН України, Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського й Інституту політичних та етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса НАН України.